

Львівський державний університет внутрішніх справ

ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я
ОСОБИСТОСТІ
У КРИЗОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ

*Збірник матеріалів
VII Всеукраїнської
науково-практичної конференції*

28 жовтня 2022 року

Львів

УДК 159.942.5;159.98.+316.613.5

П 86

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Інституту управління, психології та безпеки
Львівського державного університету внутрішніх справ
(*протокол від 11 жовтня 2022 року № 3*)

Укладач:

В. С. Бліхар,

доктор філософських наук, професор,
директор Інституту управління, психології та безпеки
Львівського державного університету внутрішніх справ

Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві : збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (28 жовтня 2022 року) / уклад. В. С. Бліхар. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 412 с.

Збірник містить тези доповідей та повідомлень матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві», яка відбудеться 28 жовтня 2022 року у Львівському державному університеті внутрішніх справ.

У публікаціях українських учених та молодих науковців розкрито актуальні проблеми психічного здоров'я особистості сьогодення, а також задіяння й реалізації інновацій – них методів та технологій щодо його збереження у кризовому суспільстві.

Опубліковано в авторській редакції.

The collection contains abstracts of articles and reports of the materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference «Mental health of the individual in a crisis society», which will be held on October 28, 2022 at the Lviv State University of Internal Affairs.

The publications of Ukrainian scholars and young scientists reveal the current problems of the mental health of today's personality, as well as the use and implementation of innovative methods and technologies for its preservation in a crisis society.

Published in the author's editorial office.

УДК 159.942.5;159.98.+316.613.5

© Львівський державний університет
внутрішніх справ, 2022

Р. Я. Яремко,
викладач кафедри практичної психології та педагогіки
*(Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності)*

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ НЕРВОВО-ПСИХІЧНОЇ СТІЙКОСТІ МАЙБУТНІХ РЯТУВАЛЬНИКІВ

Спеціальна література щодо проблеми екстремальної діяльності дає змогу виділити її основні специфічні особливості, до яких належать: стихійність і непередбачуваність; загроза для здоров'я та життя, як свого так і інших учасників екстремальної ситуації (потерпілих); недостатня прогнозованість; відсутність виробленого алгоритму дій та їх нестандартність; обробка великого обсягу інформації, яку потрібно сприйняти в умовах дефіциту часу; монотонність в умовах очікування сигналу до екстрених дій; часто відсутність достовірної інформації, що провокує велике психічне і фізіологічне навантаження на психофізіологічні функції і психічні процеси; наявність ризику та постійних або епізодичних стресогенних ситуацій і чисельних психотравмуючих стрес-факторів, які виникають у результаті стихійних лих, війн та катастроф, що створює загрозу для життя людей; порушення звичного режиму праці і відпочинку; можливість появи негативних масових психічних станів – паніки, мародерства, гніву, жаху тощо [1; 2].

Деякі науковці наголошують на тому, що на здатність до діяльності в екстремальних умовах впливають певні фактори, а саме: вид, тривалість та інтенсивність дії екстремального чинника і характеру діяльності; попередній досвід, індивідуально-типологічні особливості особистості (нервово-психічна стійкість, тип темпераменту, домінуючі акцентуації, які призводять до порушення поведінки та психогенних деструкцій) [3].

Однією з найбільш актуальних проблем в психології діяльності в особливих умовах є ефективне формування нервово-психічної стійкості. У зв'язку з тим, що діяльність рятувальника належить до ризиконебезпечних, стійкість до стресу визначатиме готовність майбутнього рятувальника до виконання професійних завдань та ефективність його професійної

діяльності загалом. Низький рівень нервово-психічної стійкості характеризується як нездатність особистості протистояти чи подолати стрес. Така ситуація здебільшого призводить до негативних наслідків в професійній, поведінковій і соціальній сферах.

Рівень нервово-психічної стійкості буде важливим показником у професіоналізації рятувальника, позаяк сприятиме або дестабілізуватиме рятувальника під час виконання бойових завдань. Чи не на кожному чергуванні рятувальник спостерігає моторошні картини: травмовані потерпілі та колеги, смерть колег чи потерпілих (особливо важко сприймається смерть дітей, про що неодноразово заявляють рятувальники), втрачене майно та ін. Також рятувальників на об'єктах часто супроводжують різні запахи, звуки, робота у задимлених та неосвітлених приміщеннях, що викликає різні емоції та почуття, зокрема, страх, тривогу, пригнічення та ін. Це як правило призводить до зниження ефективності професійної діяльності. В табл. 1. подано детальні результати дослідження за методикою «Прогноз».

Таблиця

Результати дослідження за методикою «Прогноз»

Рівень нервово-психічної стійкості	М	SD
Високий рівень	33,6	1,88
Нормальний рівень	27,3	1,82
Задовільний рівень	20,4	1,65
Низький рівень	10,2	1,39

М – середнє арифметичне; SD – середнє квадратичне відхилення.

Досліджувані курсанти у яких виявлено високі показники зможуть дистанціюватись від джерела стресу та продовжити виконувати аварійно-рятувальні роботи. Проте, курсанти із низькими показниками потребують втручання щодо підвищення рівня нервово-психічної стійкості або вони не повинні здійснювати аварійно-рятувальні роботи на місцях, а займатись профілактичною чи просвітницькою діяльністю у підрозділах та районах.

Список використаних джерел

1. Вавринів О. Соціально-психологічні особливості формування професійної емпатії майбутніх рятувальників : дис. канд. психол. наук : 19.00.05, Северодонецьк, 2020. 265 с.
2. Михлюк Е. І. Формування професійно обумовлених акцентуацій особистості у працівників ДСНС України в процесі професіогенеза. Херсон : ХДУ, 2015. Вип. 5. С. 43–50.
3. Охременко О. Р. Діяльність у складних, напружених та екстремальних умовах : монографія. Київ : НАОУ, 2004. 210 с.

Цюпка Д., Мох Т. П. ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ЖИТТЄЗДАТНОСТІ ТА ЯКОСТІ ЖИТТЯ ОСОБИСТОСТІ.....	376
Чистяков С. А. ЕМОЦІЙНА СТІЙКІСТЬ ЯК КРИТЕРІЙ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ.....	380
Шев'яков О. В., Славська Я. А. ЕКОЛОГО-ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У КРИЗОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ ЯК СКЛАДОВА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я.....	384
Шиделко А. В. ВПЛИВ БОЙОВОГО СТРЕСУ НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ.....	389
Широо Р. ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВОЛОНТЕРСЬКИХ ПРОЄКТАХ.....	393
Шульга А. М. ТРИЄДИНА ПРИРОДА ЛЮДИНИ ТА ПРОБЛЕМА ЇЇ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	396
Яремко Р. Я. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ НЕРВОВО-ПСИХІЧНОЇ СТІЙКОСТІ МАЙБУТНІХ РЯТУВАЛЬНИКІВ.....	401

ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ У КРИЗОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Збірник матеріалів
VII Всеукраїнської
науково-практичної конференції

28 жовтня 2022 року

Укладач:

В. С. Бліхар,

доктор філософських наук, професор,
директор Інституту управління, психології та безпеки
Львівського державного університету внутрішніх справ

Макетування *Галина Шушняк*

Друк *Іван Хоминець*

Підписано до друку 07.11.2022.

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Умовн. друк. арк. 23,95.

Тираж 100 прим. Зам № 67-22.

Львівський державний університет внутрішніх справ
Україна, 79007, м. Львів, вул. Городоцька, 26.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2541 від 26 червня 2006 р.